

Cavalleria Rusticana

av Pietro Mascagni

Roller:

Turiddu – en ung bybo som är förälskad i **Lola**. Han har nyligen återvänt efter att ha gjort sin militärtjänst.

Santuzza – en ung bondflicka. Hon är djupt förälskad i Turiddu.

Mamma Lucia – Driver ett värdshus vid torget bredvid kyrkan. Mamma till Turiddu.

Alfio – En förmögen åkare.

Lola – Har tidigare haft ett förhållande med Turiddu men har under tiden han varit borta gift sig med Alfio.

Bybor

Handling

Cavalleria Rusticana eller **På Sicilien**, som den ibland kallas på svenska, är en opera komponerad av italienaren Pietro Mascagni 1890. Likt många operor är det ett svartsjukedrama som slutar med ond, bråd död.

Vi befinner oss i en liten by på Sicilien. Det är påskdagen, och byborna gör sig redo att fira den stora påskmässan i kyrkan. På torget bredvid kyrkan ligger ett värdshus som ägs av Mamma Lucia. Hennes son, Turiddu, har nyligen kommit hem efter att ha gjort sin militärtjänst.

När Turiddu återvänder finner han att hans fästmö Lola under tiden gift sig med skjutsbonden Alfio. I sin besvikelse söker han tröst i Santuzzas famn och lovar att gifta sig med henne. Santuzza är djupt förälskad i Turiddu och ger sig åt honom.

Men Lola är svartsjuk och unnar inte väninnan lyckan. Hon flirtar med Turiddu och lockar honom i sitt nät. Santuzza har blivit gravid, och försöker hitta ett tillfälle att berätta detta för Turiddu. Turiddu är däremot fortfarande djupt förälskad i Lola och operan inleds av Turiddu som sjunger en kärleksförklaring till Lola.

PRELUDIO

O LOLA CH'AI DI LATTI LA CAMMISA

Turiddu

*O Lola, vit som mjölk är din blus och vit är din hy
med läppar röda som körsbär.*

När helst du uppenbarar dig ler din mun.

Lycklig är han som ger dig din första kyss!

Innanför din dörr spills blodet

och jag bryr mig inte om jag där blir mördad.

Och om jag dör och kommer till paradiset

kommer jag inte att stanna där

om jag inte kan hitta dig!

Byborna anländer till kyrkan sjungandes en hyllningssång till våren.

GLI ARANCI OLEZZANO SUI VERDI MARGINI

Kvinnor

Apelsinerna doftar gott på de gröna kvistarna.

Lärkorna sjunger bland den blommande myrten.

*Det är tid för oss alla att sjunga den ljuva sången
som lättar våra hjärtans slag.*

Män

*Bland åkerfältens guldgula majs hörs ljudet
av (vävstolarnas) skyttlar.*

Trötta vilar vi från vårt arbete.

Vi tänker på er ni vackra med solskensögon.

Till er springer vi som fågeln efter sitt parningsrop.

Kvinnor

Lämna ditt hårda arbete.

Den fridfulla jungfrun gläds åt Frälsaren.

*Det är tid för oss alla att sjunga den ljuva sången
som lättar våra hjärtans slag.*

Santuzza är upprörd för att hon misstänker att Turiddu har en otrohetsaffär med Lola. Hon går till Mamma Lucia och frågar efter Turiddu.

DITE, MAMMA LUCIA

Santuzza

Säg mig, Mamma Lucia.

Mamma Lucia

Är det du? Vad vill du?

Santuzza

Turiddu, var är han?

Mamma Lucia

Kommer du här och söker efter min son?

Santuzza

Förlåt mig, men jag vill endast veta var jag kan hitta honom.

Mamma Lucia

Jag vet inte. Jag vill inte ha något bekymmer.

Santuzza

Mamma Lucia, förtvivlad ber jag dig!

Gör som Herren gjorde mot (Maria) Magdalena.

Berätta för mig, för Guds skull, var är Turiddu?

Mamma Lucia

Han har gått för att hämta vin i Francofonte.

Santuzza

Nej! Han har setts i byn sent på natten.

Mamma Lucia

Vad säger du? Men han har inte kommit tillbaka!

Kom in!

Santuzza

Jag kan inte komma in i ditt hus.

Jag är exkommunicerad.

Mamma Lucia

Och vad vet du om min son?

Santuzza

En tagg jag har i mitt hjärta.

Alfio anländer med sin vagn följd av några bybor. Han sjunger en hyllning till hästkuskarnas liv och till sin vackra hustru Lola.

IL CAVALLO SCALPITA

Alfio

Låt hästens hovar slå mot marken,
låt selens bjällror klinga.
Piskan smäller, Hallå där!
Låt den kalla vinden blåsa,
låt regnet falla eller låt det snöa.
Vad gör mig väl det?

Männen

Oh vilket härligt yrke det är att vara kusk.
Att få fara här till där!

Alfio.

Piskan smäller!
Lola, som älskar och tröstar mig,
väntar troget på mig där hemma.
Låt hästens hovar slå mot marken,
låt selens bjällror klinga.
Det är påsk och jag är här!

Mamma Lucia

Så lycklig du är Alfio,
som alltid är så glad!

Alfio.

Mamma Lucia!
Har du kvar av ditt gamla goda vin?

Mamma Lucia

Jag vet inte. Turiddu har gått för att hämta mer.

Alfio.

Men han är alltid här. Jag såg honom i morse nära mitt hus.

Mamma Lucia

Vad?

Santuzza

Sch!

Alfio.

Jag lämnar er här. Gå ni till kyrkan.

Byborna anländer till kyrkan och sjunger en lovsång till Gud.

REGINA COELI

Byborna

Låt Himlens Drottning jubla.

Halleluja!

*Hon som honom värdigt bar,
Han som uppstått från de döda,
som förutspått var.*

*Låt oss lovsjunga dig Herre,
du som inte är död!*

*Han, den upplyste, har öppnat graven.
Låt oss lovsjunga! Kristus har uppstått!
I dag har han uppstigit till himlens ära.
Halleluja!*

Santuzza.

*Låt oss lovsjunga dig Herre,
du som inte är död!*

*Han, den upplyste, har öppnat graven.
Låt oss lovsjunga! Kristus har uppstått!
I dag har han uppstigit till himlens ära.
Halleluja!*

När byborna gått in i kyrkan anförtror sig Santuzza till Mamma Lucia. Hon känner sig vanhedrad över att ha blivit förförd och sedan övergiven av Turiddu. Hon känner sig ovärdig att gå in i kyrkan och vill att Mamma Lucia ska be för henne.

VOI LO SAPETE, O MAMA

Mamma Lucia

Varför bad du mig tidigare att vara tyst?

Santuzza

*Du vet det, kära mamma.
Innan Turiddu tog värvning
lovade han Lola evig trohet.
Han återvände och fann
att hon hade gift sig med en ny kärlek.
Han ville kväva den låga som förtärde hans hjärta.
Han gav mig kärlek och jag älskade honom tillbaka.
Den kvinnan, avundsjuk på all min glädje,
lämnade sin nya man, uppslukad av sin svartsjuka.
Hon stal honom från mig!
Berövad min heder är jag lämnad kvar.
Lola och Turiddu är ett kärlekspar. Jag gråter!*

Mamma Lucia

*Gud vare oss nådiga!
Varför kommer du och berättar detta för mig
denna heliga dag?*

Santuzza

*Jag är fördömd!
Gå, kära Mamma, och tillbe Gud.
Och be för mig.
Turiddu kommer snart. Jag ska be honom ännu en gång!*

Mamma Lucia

Hjälp henne O heliga Maria!

När Turiddu anländer till kyrkan konfronterar Santuzza honom med sina misstankar och ber honom komma tillbaka till henne.

TU QUI, SANTUZZA?

Turiddu

Är du här Santuzza?

Santuzza

Här och väntar på dig!

Turiddu

Det är påsk. Ska du inte gå i kyrkan?

Santuzza

*Nej, jag ska inte gå.
Jag måste prata med dig!*

Turiddu

Jag letade efter min mamma.

Santuzza

Jag måste prata med dig!

Turiddu

Inte här!

Santuzza

Var har du varit?

Turiddu

Vad menar du? I Francoforte.

Santuzza

Nej, det är inte sant.

Turiddu

Santuzza, tro mig.

Santuzza

*Nej, ljug inte för mig.
Jag såg dig vika av från vägen.
Och i morse, vid gryningen,
har du setts nära Lolas dörr.*

Turiddu

Aha! Du har spionerat på mig!

Santuzza

*Nej, jag lovar dig.
Hennes man Alfio har precis berättat det för oss.*

Turiddu

*Är det så du återgäldar min kärlek?
Vill du att han dödar mig?*

Santuzza

Nej, så får du inte säga!

Turiddu

*Lämna mig då!
Förgäves har du försökt släcka min rättfärdiga vrede
med din medkänsla.*

Santuzza

Du älskar henne alltså?

Turiddu
Nej!

Santuzza

Lola är mycket vackrare...

Turiddu

Var tyst! Jag älskar henne inte.

Santuzza

Du älskar henne din fördömda människa!

Turiddu

Santuzza!

Santuzza

Den onda kvinnan tog dig ifrån mig!

Turiddu

Kom ihåg att jag inte är en slav under din fåfänga svartsjuka.

Santuzza

*Slå mig! Förolämpa mig!
Jag älskar dig och jag förlåter dig!
Men min smärta är olidlig!*

Argumentationen avstannar när de hör Lola komma sjungandes.

FIOR DI GIAGGIOLO

Lola

*Irisblomma,
det finns tusentals vackra änglar i himlen,
men det finns ingen ängel
så vacker som irisblomman.*

Åh! Turiddu! Har Alfio kommit förbi här?

Turiddu

Jag kom precis till torget. Jag vet inte.

Lola

*Han kanske har stannat till hos smeden
men han kommer nog snart.
Och ni två, ska ni höra mässan här ute på torget?*

Turiddu

Santuzza berättade precis för mig...

Santuzza

*Jag berättade för honom att idag är det påsk
och Herren ser allting.*

Lola

Ska ni inte komma till mässan?

Santuzza

Nej, inte jag.

Endast de som aldrig har syndat kan gå till mässan!

Lola

Jag tackar Gud och kysser marken.

Santuzza

Oh! Du gör det bra, Lola!

Turiddu (Till Lola)

Låt oss gå.

Här har vi inget att göra.

Lola

Åh, stanna du...

Santuzza

Ja stanna. Jag behöver prata mer med dig.

Lola (Ironiskt)

Gud vare med er. Jag går.

Lola går in i kyrkan. Turiddu vänder sig för att gå efter henne men Santuzza tar honom i handen och ber honom stanna.

AH! LO VEDI

Turiddu

Ah, du ser. Vad har du sagt?

Santuzza

Du bad om det och förtjänade det väl.

Turiddu

Men för Guds skull!

Santuzza
Slit ut hjärtat ur mitt bröst!

Turiddu
Nej!

Santuzza
Turiddu, lyssna!

Turiddu
Gå!

Santuzza
Turiddu, lyssna!
Nej Turiddu, stanna lite längre!
Eller vill du försaka mig?

Turiddu
Varför förföljer du mig?

Santuzza
Nej Turiddu, stanna lite längre!

Turiddu
Varför spionerar du på mig, till själva kyrkporten?

Santuzza
Din Santuzza gråter och bönfaller dig.
Hur kan du sända iväg henne så?

Turiddu
Gå! Jag säger det igen. Du tråkar ut mig!

Santuzza
Nej Turiddu, stanna lite längre!

Turiddu
Det är försent att ångra sig.

Santuzza
Akta dig!

Turiddu
Jag bryr mig inte om din ilska!

Santuzza
Må din påsk bli fördömd! Bedragare!

Turiddu stöter undan henne och går in i kyrkan tillsammans med Lola. I yttersta förtvivlan över att ha blivit avvisad av Turiddu avslöjar Santuzza för Alfio att hans hustru är otrogen med Turiddu. Alfio lovar att utmana äktenskapsbrytaren på tvekamp.

OH! IL SIGNORE VI MANDA

Santuzza

Oh, Herren sänder dig, medborgare Alfio!

Alfio

Vilken tid är mässan?

Santuzza

*Det är sent nu, men jag måste berätta för dig.
Lola har gått in tillsammans med Turiddu!*

Alfio

Vad säger du?

Santuzza

*Att medan du far runt i regn och vind
för att tjäna ditt levebröd,
pryder Lola ditt hem på ett dåligt sätt.*

Alfio

Men för Guds skull Santa, vad är det du säger?

Santuzza

*Sanningen!
Turiddu har berövat mig min heder
och din hustru har stulit honom från mig!*

Alfio

Om du ljuger ska jag slita ut ditt hjärta!

Santuzza

*Mina läppar är inte vana att ljuga!
Jag skäms att säga det, men ack,
till min stora sorg är det den bittra sanningen
jag berättat!*

Alfio

Santa min vän. Då är jag dig tacksam.

Santuzza

Usel är jag som berättar detta för dig!

Alfio

*Det är de som är usla! Detta förlåter jag inte!
Jag kräver hämnd innan dagen är slut!
Jag kräver blod! Jag viker mig för min vrede!
I hat all min kärlek dog!*

INTERMEZZO

Efter mässan bjuder Turiddu alla till sin mors värdshus för att fira.
De sjunger en hyllningssång till vinet.

A CASA AMICI

Männen

*Hemåt vänner, där våra kvinnor väntar oss,
kom låt oss gå!
Nu när glädjen lugnar våra sinnen,
låt oss utan dröjsmål skynda!*

Kvinnorna

*Hemåt vänner, där våra män väntar oss,
kom låt oss gå!
Nu när glädjen lugnar våra sinnen,
låt oss utan dröjsmål skynda!*

Turiddu

Lola, går du utan ett ord till hälsning?

Lola

*Jag måste hem.
Jag har inte sett Alfio!*

Turiddu

Bekymra dig inte. Han kommer snart hit.

Under tiden, vänner, här, låt oss ta ett glas!

VIVA EL VINO SPUMEGGIANTE

Turiddu

*Länge leve det mousserande vinet
i de skinande glasen som,
likt skrattet från en öm älskare,
inbjuder till glädje.*

*Länge leve vinet
som uppriktigt uppmuntrar varje tanke
och förvandlar den svartaste sinnesstämning
till mild glädje!*

Männen

Leve!

Turiddu

Till din kärlek!

Lola

Till din lycka!

Männen

Leve!

Turiddu

Låt oss dricka!

Turiddu, Lola och byborna

Låt oss dricka och vara glada!

Byborna

*Länge leve det mousserande vinet
i de skinande glasen
som uppriktigt uppmuntrar varje tanke
och förvandlar den svartaste sinnesstämning
till mild glädje!*

Alfio gör dem sällskap och Turiddu bjuder honom vin vilket Alfio tackar nej till. Han utmanar Turiddu på duell. Enligt Siciliansk tradition omfamnar de varandra. Turiddu biter Alfio i örat så att blodvite uppstår vilket betyder kamp på liv och död.

A VOI TUTTI SALUTI

Alfio

Jag hälsar er alla!

Byborna

Vi hälsar dig Alfio!

Turiddu

Välkommen!

Drick med oss. Här, glaset är fullt.

Alfio

*Tack, men ditt vin kan jag inte ta emot.
Det skulle bli till gift i mitt bröst!*

Turiddu

Som du vill. (häller ut vinet)

Lola

Ack, vad är det som händer?

Kvinnor

Lola vännen. Låt oss gå härifrån.

Turiddu

Har du något annat att säga mig?

Alfio

Jag? Nej, inget!

Turiddu

Då står jag till din tjänst.

Alfio

Nu?

Turiddu

Nu!

Alfio

*Turiddu, du har ett gott bett.
Det verkar som att vi förstår varandra väl.*

Turiddu

*Medborgare Alfio, jag vet att felet är mitt
och jag svär i Guds namn
att jag låter dig slita min strupe som en hund.
Men om jag dör kommer stackars Santa
att förbli övergiven,
hon som gav sig till mig.
Jag kommer att sticka en kniv i ditt hjärta!*

Alfio

*Min vän, du gör som du vill.
Jag väntar på dig här utanför, bakom trädgården.*

Alfio går och Turiddu ropar efter sin mor. Han säger att han ska gå ut och hämta luft och ber henne ta hand om Santuzza om något skulle hända honom. Han kramar sin mor, kysser henne och rusar ut. Mamma Lucia blir förtvivlad och Santuzza omfamnar henne.

MAMA, QUEL VINO É GENEROSSO

Turiddu

*Mamma, vinet är starkt och jag har säkert
fått i mig för många glas idag.*

Jag måste gå ut i luften.

*Men först vill jag att du välsignar mig
som du gjorde den dagen*

jag gav mig av för att bli soldat.

Och sen, mamma, lyssna på mig,

om jag inte skulle återvända

måste du bli som en mamma åt Santa

För jag har svurit att föra henne till altaret.

Mamma Lucia

Turiddu, vad menar du?

Turiddu!

Åh!

Santuzza!

Santuzza

Åh, kära mamma!

En kvinna

De har dödat Turiddu!

